

1944, október 16. [Berlín.] — Ďalekopis úradovne šéfa sväzov pre boj s bandami vyšším vedúcim SS a polície a veliteľom bezpečnostnej polície a bezpečnostnej služby v Prahe, Wroclavi, Krakove a vo Viedni s dennou situačnou zpravou o partizánskom hnutí na Slovensku.

Tajné

Vec: Situácia bánd na Slovensku.

V obciach juhových. a juhozáp. od Prešova vystupujú početné skupiny bánd, ktoré plienia. Znova bola potvrdená [prítomnosť] sovietskej veľkobandy v lesnej oblasti juhozáp. od Bardejova. Západne od Kežmarku sa údajne zdržuje banda v sile asi 3000 mužov. Na slovensko-maďarských hraniciach medzi Rožňavou a Lučencom slovenskí povstalci stavajú pozície, podmieňujú hradské a opevňujú delá. Pri Banskej Štiavnici obojstranná čulá prieskumová činnosť. Západne od línie Banská Bystrica—Zvolen bandy podnikli neúspešné protiútoky za hĺbkovej leteckej podpory. Z priestoru juhových. od Žiliny sa hlásia silné pohyby bánd smerom k protektorátnym hraniciam.

Šéf BKV odd. I C
I. A. Weibrecht v. r.

SÚA Praha. S 110-5-47/193. Originál ďalekopisného záznamu. (Z nemčiny preložila IK.) — J. Tesař, „Dokumenty ke vztahu mezi Slovenským národním povstáním a českými zeměmi“. „Historie a vojenství“, 1964, příloha k čís. 3, s. 137.

1944, október 16. Praha. — Zpráva úřadu vojenského splnomocnenca pri nemeckom štátnom ministrovi pre Čechy a Moravu a veliteľa vojenského okruhu Čechy a Morava K. H. Frankovi s večerným situačným hlásením veliteľa na Slovensku z 15. 10. 1944.

Tajné!

Vec: Situácia na Slovensku.

Večerné hlásenie nemeckého veliteľa na Slovensku z 15. 10. 1944.

1. *Situácia nepriateľa:*

Na základe viacerých hlásení v stredisku povstaleckého hnutia prekračuje počet zahraničných síl sily slovenských vojsk. Slovenské vojsko možno odhadnúť asi na 3500 mužov, a teda celkovú silu nepriateľa približne na 7000—8000 mužov. Zdá sa, že je napätie medzi slovenským vojenským a zahraničným vedením (zpravodajské hlásenie).

Pristátie českej paradesantnej brigády v priestore Zvolena sa potvrdzuje. Táto jednotka má dobrý výcvik a bojuje húževnato.

Zásobovanie vzdušnou cestou — najmä v stredisku povstaleckého hnutia — pokračuje každú noc.

Napoludnie bombardovací útok štyroch bombardovacích lietadiel na bojovú pozíciu divízie Tatra. Ako sa pozorovalo, jeden nepriateľský bombardér sa zrútil 6 km na sever odtiaľ.

Situácia bánd: útoky slabších bánd 30—50 mužov na železničné opevnenia medzi Ružomberkom a Kralovanmi boli odrazené. Obsadením priestoru Ružomberok—Žilina—Pov. Bystrica—Sv. Jur 14. SS divíziou granátnikov (Halič č. 1) a čulou i stálou prieskumovou činnosťou tejto divízie nastal odchod silných skupín bánd smerom na protektorátnu hranicu.

2. Vlastná situácia:

Pri divízii Tatra a bojovej skupine Schill trvá nezmenene čulá prieskumová činnosť oboch bojových skupín.

V priestore Hybe (34 km záp. od Popradu)—Lipt. Sv. Ján (27 km vých. od Ružomberka)—Kráľ. Lehota (4 km juhozáp. od Hybe) 504. protiletický prápor bol nasadený na boj proti bándam.

Letecká činnosť: jeden Fw 189 robil poveternostný a bojový taktický prieskum v priestore Kremnica—Krupina (16 km juhových. od Ban. Štiavnice)—Nemce (21 km juhových. od Ban. Štiavnice). Dve bombardovacie lietadlá 109 robili taktický prieskum a pozorovacie lety nad letištami v priestore Zvolena a na ceste do Krupiny. Dve bomb. lietadlá uskutočnili voľný let bez dotyku s nepriateľom. He 111 robil prieskum v severomadžarskom priestore.

Poveternostná situácia: dopoludnia hmla, cez deň takmer zatiahnuté, veľmi obmedzená činnosť, hory v mračnách.

SÚA Praha. S 110-5-47/195. Originál; strojopis. (Z nemčiny preložila IK.)

445

1944, [október 16. Praha.]¹ — Poznámky a návrhy Frankovho spolupracovníka prof. dr. H. Raschhofera na propagandistické využitie predpokladaného dobytia Banskej Bystrice nacistami. Týkajú sa vyslania propagandistickej skupiny na Slovensko, vyhlásenia ľudáckej vlády, opatrení slovenského snemu a plánovaného prejavu prezidenta Tisu v Banskej Bystrici.

Poznámky k problému propagandistického oddielu Slovensko

a) Aj keď sa uskutočňujú vojenské opatrenia, neprestáva politika.

Treba ju len uskutočňovať zvláštnym spôsobom. Podstatne vnútropolitický charakter aj vojenských rozporov si priam vyžaduje politickú pohotovosť.

b) Ak obvyklá činnosť vyslanectva ustupuje do pozadia, treba ju podľa pokynu H. istým spôsobom nahradiť pri výkonnom vojenskom orgáne.

¹ Poznámky sú bez sprievodného listu. O Raschhoferovom autorstve svedčia zle čitateľné rukopisné poznámky na prvej a druhej strane dokumentu. Na prvej strane je pripísané dátum 16. 10. Pokiaľ ide o náčrt hlavných myšlienok pre Tisov prejav, ide zrejme o koncept, ktorý až po rozhovore s Frankom nadobudol definitívnu podobu v Raschhoferových poznámkach z 28. 10. 1944 zaslaných Höflemu (viď dokument čís. 509).

Raschhoferove poznámky z polovice októbra sú svedectvom veľkého záujmu K. H. Franka o udalosti na Slovensku a jeho snahy formovať nacistickú politiku voči Slovensku. Táto problematika, skúmaná zatiaľ len z čiastkového aspektu podielu nacistického aparátu v protektoráte na bojových protipovstaleckých akciách, zaslúži si hlbší a všestranný rozbor.